

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Izabela Korpik

Protokolant: protokolant Mateusz Lutkowski

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2016 roku w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa

Bank (...) S.A. w W.

przeciwko

P. H. i E. H.

o **zapłatę**

- zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 201.580,09 zł (dwieście jeden tysięcy pięćset osiemdziesiąt złotych dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- kosztami procesu obciąża pozwanych i na tej podstawie zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 17.297 zł

SSO Izabela Korpik

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych P. H. i E. H. kwoty 210.580,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 1-krotności obowiązującej stopy odsetek ustawowych od dnia 4 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, iż pozwani zobowiązali się wobec niego do zapłaty z weksla dochodzonej pozwem kwoty. Mimo wezwania, nie wykupili jednak tego weksla. Powód podkreślił przy tym, że weksel został wypełniony prawidłowo, zaś pozwani mieli możliwość zapoznania się z nim (pozew - k. 2-2v, pisma z 4.01.2016 r. - k. 21, 5.02.2016 r. - k. 32).

W dniu 11 lutego 2016 r. tutejszy Sąd w sprawie o sygnaturze akt V Nc 397/15 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 34), od którego pozwani skutecznie wnieśli sprzeciwy (k. 42-43, 45-46), domagając się oddalenia powództwa. Uzasadniając swoje stanowisko w pierwszej kolejności zgodnie zakwestionowali prawidłowość wypełnienia weksla, w szczególności kwotę, na którą opiewa. Pozwani zauważyli, że istnieje wymagalność kredytu, zaś powód domaga się zapłaty z weksla. Prowadzi to ich zdaniem do dwukrotnego obciążenia ich obowiązkiem spłaty tego samego zadłużenia. Według nich zapłata sumy wekslowej nie spowoduje wygaśnięcia zobowiązania do spłaty zadłużenia wynikającego z zaciągniętego kredytu.

W piśmie z dnia 18 marca 2016 r. (k. 56-59), stanowiącym odpowiedź na sprzeciwy pozwanych, powód podtrzymał swoje żądanie i rozwinął przytoczoną w pozwie argumentację. W szczególności zauważył on, iż w dniu 27 stycznia 2015 roku zawarł z pozwanym umowę nr (...) kredytu obrotowego nieodnawialnego oraz umowę nr (...) ustalającą ogólne zasady kredytowania. Na mocy wyżej opisanej umowy kredytu powód udzielił pozwanemu nieodnawialnego kredytu w rachunku kredytowym nr (...) na zakup paszy, osprzętu i narzędzi rolniczych. Limit kredytu został ustalony na kwotę 200.000,00 zł, a ostateczny termin spłaty na dzień 21 stycznia 2016 roku. Jako zabezpieczenie spłaty kredytu ustanowiono weksel własny in blanco z wystawienia pozwanego i poręczony przez pozwaną. Pismem z dnia 21 lipca 2015 roku pozwany został wezwany do spłaty powstałego wymagalnego zadłużenia pod rygorem wypowiedzenia umowy rachunku bankowego. W związku z dalszym utrzymywaniem się zadłużenia przeterminowanego, pismem z dnia 22 sierpnia 2015 r. umowa rachunku bankowego została wypowiedziana, co zgodnie z zapisem § 13 ust. 2 umowy nr (...) ustalającej ogólne zasady kredytowania skutkowało również wypowiedzeniem umowy limitu debetowego. Pozwany nie spłacił w okresie wypowiedzenia wymagalnego zadłużenia, skutkiem czego wskazane wyżej umowy uległy rozwiązaniu, a całe zadłużenie stało się natychmiast wymagalne. Pismem z dnia 16 września 2015 r. Bank zawiadomił wystawcę weksla oraz poręczyciela wekslowego o wypełnieniu weksla oraz wezwał pozwanych do zapłaty. Przedmiotowe wezwania pozostały jednak całkowicie bezskuteczne. Odpowiadając na zarzuty pozwanych powód wskazał natomiast, iż zarówno wystawca weksla, jak i poręczyciel (avalista) mogą podnieść wobec posiadacza weksla zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem. W takim jednak wypadku ciężar dowodu spoczywa na dłużniku wekslowym (por: orzeczn. SN z dn. 24.10.1962 r., OSNCP 1964 poz. 27). Powód konsekwentnie podtrzymał swoje stanowisko co do prawidłowości wypełnienia weksla. Zauważył on również, że kwestionując sumę wekslową strona pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów, z których wynikać by miało, że suma zobowiązania jest inna.

Swoje stanowisko podtrzymali również pozwani, którzy w piśmie z dnia 20 marca 2016 r. (k. 82-83) podnieśli, iż powód, w dniu wypełnienia weksla powinien przeksięgować udzielony kredyt na konto weksle obce. Takiej operacji jednakże nie dokonał, o czym świadczą wystawione przez niego dokumenty. Oprócz tego pozwani zauważyli, że w dniu wniesienia pozwu powód powinien przeksięgować należności z weksla na konto należności dochodzonej na drodze sądowej, czego również nie uczynił. Powoduje to, zdaniem pozwanych, że powodowi przysługuje obecnie prawo dochodzenia trzech należności: z kredytu, z weksla i należności dochodzonej na drodze sądowej, co musi prowadzić do oddalenia powództwa.

Na rozprawie w dniu 1 kwietnia 2016 roku Sad odrzucił wnioski pozwanych o ograniczenie zabezpieczenia jako bezprzedmiotowy mając w szczególności na uwadze fakt, iż nakaz zapłaty wydany był w postępowaniu upominawczym i skuteczne wniesienie sprzeciwu spowodowało, że utracił on moc. (k. 91)

Sąd ustalił, co następuje.

W dniu 27 stycznia 2015 roku powód - Bank (...) S.A. w W. zawarł z pozwanym P. H. umowę nr (...) kredytu obrotowego nieodnawialnego oraz umowę nr (...) ustalającą ogólne zasady kredytowania. Na mocy wyżej opisanej umowy kredytu powód udzielił pozwanemu nieodnawialnego kredytu w rachunku kredytowym nr (...) na zakup paszy, osprzętu i narzędzi rolniczych. Limit kredytu został ustalony na kwotę 200.000 zł, a ostateczny termin spłaty na dzień 21 stycznia 2016 roku. Jako zabezpieczenie spłaty kredytu ustanowiono weksel własny in blanco z wystawienia pozwanego, poręczony przez jego żonę - pozwaną E. H..

Zgodnie z deklaracją wekslową Bank miał prawo wypełnić weksel w każdym czasie, na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego a niespłaconego kredytu wraz z odsetkami, odsetkami za opóźnienie, prowizją i innymi należnościami banku, w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty zobowiązań z tytułu kredytu oraz we wszystkich tych przypadkach, w których służy Bankowi prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przez nadejściem terminu płatności. Bank miał prawo opatrzyć weksel terminem płatności według swojego uznania.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowody: umowy (k. 60-70), deklaracja wekslowa (k. 71).

Pismem z dnia 21 lipca 2015 roku pozwany został wezwany do spłaty powstałego wymagalnego zadłużenia pod rygorem wypowiedzenia umowy rachunku bankowego. W związku z dalszym utrzymywaniem się zadłużenia przeterminowanego, pismem z dnia 22 sierpnia 2015 r. umowa rachunku bankowego została wypowiedziana, co skutkowało również wypowiedzeniem umowy limitu debetowego. Pozwany nie spłacił w okresie wypowiedzenia wymagalnego zadłużenia, skutkiem czego wskazane wyżej umowy uległy rozwiązaniu, a całe zadłużenie stało się natychmiast wymagalne.

Wobec powyższego powód, dnia 23 kwietnia 2015 r. wypełni weksel na kwotę 201.580,09 zł i opatrzył go terminem płatności ustalonym na dzień 4 grudnia 2015 r. Pismem z dnia 19 listopada 2015 r. zawiadomił wystawcę weksla oraz poręczyciela wekslowego o wypełnieniu weksla oraz wezwał pozwanych do zapłaty.

Dowody: wezwania do zapłaty (k. 72), wypowiedzenie umowy (k. 73), weksel (k. 3-3v), zawiadomienie o wypełnieniu (k. 4-4v).

Na dzień 1 stycznia 2016 r. zadłużenie wynikające z powyższej umowy wynosiło 202.855,84 zł, na którą to kwotę składała się należność z tytułu zaległej płatności - 201.580,09 zł oraz prowizje i odsetki karne - 1275,75 zł.

Dowody: zestawienia (k. 44, 47), zapytanie o rachunek (k. 75).

Do dnia wyrokowania pozwani nie dokonali na rzecz powoda jakiegokolwiek zapłaty z tytułu należności dochodzonej pozwem.

Okoliczności bezsporne.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu. W szczególności Sąd nie podzielił wątpliwości pozwanych co do prawdziwości dokumentu znajdującego się na karcie 75 akt sprawy. Podnosili oni bowiem, że dokument ten nie dotyczy umowy, z której wynika dochodzone pozwem roszczenie, o czym ich zdaniem miały świadczyć fakt, że dokument ten zatytułowano „zapytanie o rachunek”.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że istotne znaczenie dla oceny wiarygodności i mocy dowodowej tego dokumentu ma nie jego tytuł, a treść. W dokumencie wpisano nazwisko pozwanego, wobec czego nie powinno budzić wątpliwości, że dokument pozostaje w związku z zawartą umową kredytu. Należy również zauważyć, że kredyt ten został udzielony i był obsługiwany w rachunku o numerze nr (...). Innymi słowy kredyt ten był ewidencjonowany na utworzonym w tym celu rachunku bankowym, co wprost wynika z umowy (§ 1). Nie jest zatem niczym niecodziennym, że czynność banku polegająca na sprawdzeniu wysokości zadłużenia wynikającego z kredytu nazywana jest zapytaniem o rachunek. Oprócz tego należy zauważyć, że końcowe cyfry składające się na numer tego rachunku ((...)) również zostały wpisane w treści omawianego dokumentu, a kwoty z niego wynikające potwierdzają zestawienia przedstawione przez samych pozwanych. Powyższe nie pozostawia zatem wątpliwości co do prawdziwości i mocy dowodowej tego dokumentu.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie należy zauważyć, że w niniejszej sprawie pierwotnie wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym albowiem dokumenty załączone do pozwu, jak również wysokość żądania nie budziły wątpliwości toteż należało przychylić się do żądania wydając przedmiotowy nakaz. W przepisany termin od nakazu tego sprzeciw wnieśli oboje pozwani domagając się oddalenia powództwa, co spowodowało konieczność rozpoznania sprawy w postępowaniu zwykłym.

Przechodząc do meritum należy w pierwszej kolejności zauważyć, że nie był przedmiotem sporu fakt zawarcia między powodem o pozwanym umowy o kredyt i poręczenia jej przez pozwaną. Pozwani nie podnosili również, by dokonali

jakiegokolwiek spłaty dochodzonej pozwem kwoty. Wręcz przeciwnie, w istocie można uznać, że przyznali oni istnienie swojego zobowiązania załączając do złożonych przez siebie sprzeciwów pisma otrzymane od powoda z dnia 1 stycznia 2016 r. z których wprost wynika kwota zadłużenia dochodzona pozwem. Co istotne pozwani nie kwestionowali prawdziwości tych dokumentów lecz jedynie podnosili, że powód, w dniu wypełnienia weksła, powinien przeksięgować udzielony kredyt na konto weksle obce, a następnie, w dniu wniesienia pozwu, powinien przeksięgować należności z weksła na konto należności dochodzonej na drodze sądowej. W tej sytuacji pozwani podnosili, że powodowi przysługuje prawo dochodzenia trzech należności: z kredytu, z weksła i należności dochodzonej na drodze sądowej.

Stanowisko powyższe jest jednak całkowicie niezasadne. Zarzuty pozwanych opierają się, co sami podkreślali w kolejnych swoich pismach, na kwestiach rachunkowości i księgowości, prowadzonych przez powodowy bank na podstawie przepisów szczególnych. Te jednak zagadnienia pozostają bez znaczenia dla oceny zasadności dochodzonego na drodze cywilnej roszczenia o zapłatę z tytułu udzielonego kredytu. Innymi słowy to w jaki sposób powodowy bank prowadzi rachunkowość i jak zaksięgował konkretne zobowiązania pozwanych nie ma znaczenia dla istnienia zobowiązania i jego kształtu. Nawet zatem gdyby pozwani mieli rację, a powód błędnie zaksięgowałby zobowiązanie, to i tak są oni zobowiązani do spłaty zadłużenia wraz ze wszelkimi opłatami dodatkowymi, w terminie wynikającym z umowy.

Całkowicie pozbawione racji jest również twierdzenie pozwanych o tym, że wskutek błędnego księgowania pozwanemu miałyby przysługiwać obecnie trzy roszczenia, wywodzące się z kredytu, weksła i „należności dochodzonej na drodze sądowej”. Księgowanie wierzytelności przez bank nie ma wpływu na powstanie czy wygasanie zobowiązań. Innymi słowy działania banku o charakterze rachunkowym nie prowadzą do powstania nowych zobowiązań, jak wydają się twierdzić pozwani. Pozwanych łączy z powodem jeden stosunek zobowiązaniowy, wynikający z zawartej umowy kredytu. Jego spełnienie zostało zabezpieczone poprzez wystawienie weksła przez pozwanego, poręczonego przez pozwaną. Co prawda roszczenie ze stosunku wekslowego ma osobny byt prawny, ale nie oznacza to, że jego spełnienie nie ma wpływu na stosunek podstawowy. Oba te stosunki są ze sobą powiązane w ten sposób, że zapłata kwoty wekslowej, wbrew temu co twierdzą pozwani, prowadzi w tym przypadku do wygaśnięcia zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu. Nie dojdzie zatem do sytuacji, w której pozwani będą zmuszeni do dwukrotnej spłaty swojego długu.

Oprócz powyższego pozwani zarzucili również błędne wypełnienie weksła, w tym opatrzenie go niewłaściwą kwotą. I z tym poglądem nie sposób się jednak zgodzić. Słusznie zauważył powód, powołując się na jedno z orzeczeń Sądu Najwyższego, iż zarówno wystawca weksła, jak i poręczyciel (avalista) mogą podnieść wobec posiadacza weksła zarzut wypełnienia go niezgodnie z porozumieniem. W takim jednak wypadku ciężar dowodu spoczywa na dłużniku wekslowym (por: orzeczn. SN z dn. 24.10.1962 r., OSNCP 1964 poz. 27). Innymi słowy, pozwani, skoro twierdzą, że weksel został wypełniony błędnie, to powinni tą okoliczność udowodnić. Oczywistym jest zatem, że co najmniej powinni oni wskazać, na czym ich zdaniem polegają nieprawidłowości z tym związane. We wniesionych sprzeciwach pozwani ograniczyli się jedynie do lakonicznego stwierdzenia nieprawidłowego wypełnienia weksła, co znacznie utrudnia rzeczowe odniesienie się do ich stanowiska. Niemniej Sąd dokonał oceny weksła pod względem formy oraz treści i nie dostrzegł w tym zakresie żadnych wadliwości. W szczególności weksel zawiera wszelkie wymagane prawem elementy. W tej sytuacji brak jest podstaw do formułowania zarzutu błędnego jego wypełnienia.

Pozwani podnosili przy tym, że weksel został wypełniony na nieprawidłową kwotę. I w tym jednak przypadku nie rozwinęli i nie uzasadnili swojego zarzutu. Niemniej w takim przypadku na powoda został przerzucony ciężar wykazania dochodzonej kwoty, czemu w ocenie Sądu w pełni sprostał. W szczególności przedstawił omawiany już dokument zatytułowany „zapytanie o rachunek”, z którego wynika jakie należności i z jakiego tytułu składają się na dochodzoną kwotę. Treści zawarte w tym dokumencie w pełni odpowiadają tym, jakie powód zamieścił w zestawieniu wysłanym na początku obecnego roku do pozwanych. Co jednak szczególnie istotne, na zestawienie to powołują się w toku procesu pozwani (załączyli je do wniesionych sprzeciwów), wobec czego można wysnuć z tego wnioski, że nie mają wątpliwości do rzetelności zawartych w nich danych. Należy podkreślić, że tytuły, z jakich dochodzone są kwoty składające się na sumę wekslową, znajdują oparcie w umowie zawartej między stronami.

Mając to na uwadze należało uznać, że żaden z zarzutów pozwanych nie zasługuje na uwzględnienie, a powód udowodnił wszystkie okoliczności, na których opierał swoje żądanie. W tym stanie rzeczy w oparciu o art. 69 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe (w odniesieniu do pozwanego) w zw. z art. 32 ustawy – Prawo wekslowe (w odniesieniu do pozwanej) należało uwzględnić żądanie.

O odsetkach orzeczono zgodnie z żądaniem powoda, w oparciu o art. 481 § 1 i 2 K.c. Powód wezwał pozwanych do wykupu weksla wyznaczając w tym celu termin – 3 grudnia 2015 r. Od dnia następnego zatem powodowi należą się zgodnie z przywołanym przepisem odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej.

O kosztach orzeczono zgodnie z art 98 § 1 i 3 K.p.c. Mając na uwadze, że pozwani przegrali proces obciążyć ich całością kosztów postępowania. W związku z tym zasądzone od nich solidarnie na rzecz powoda kwotę 17.297 zł, na którą składa się opłata od pozwu - 10.080 zł oraz koszty zastępstwa procesowego - 7217 zł.

SSO Izabela Korpik